

KARTA WYZWANIA/PROBLEMU

ID:	M02
Data aktualizacji wpisu:	
Autorzy:	Mikołaj Herbst
Grupa ekspercka:	ds. mieszkalnictwa i polityk społecznych

1. Nazwa wyzwania:

Przeciwdziałanie nierównościom w oświacie

2. Zwięzła charakterystyka wyzwania (uzasadnienie z elementem diagnozy):

Choć teoretycznie dostęp do edukacji w Polsce jest powszechny, szkoły pozostają miejscem, w którym uwidaczniają się nierówności społeczne. Szkolnictwo nie radzi sobie z wyrównywaniem szans. W ostatnim czasie uwidoczniła to epidemia COVID i związane z nią przejście na nauczanie zdalne. Najważniejszymi elementami wyzwania są: ogniska biedy w dużych miastach (gettoizacja szkół); znaczne koszty prywatnej edukacji mimo jej formalnej bezpłatności i ograniczona pomoc psychologiczna.

3. Wpływ na realizację celu/celów głównych KPM:

Nierówny dostęp do edukacji skutkuje pogłębianiem się wykluczenia wybranych grup społecznych i segregacji przestrzennej, co z kolei powoduje napięcia społeczne, pogorszenie się bezpieczeństwa publicznego oraz dodatkowy koszt w postaci świadczeń społecznych.

Spośród zdefiniowanych celów głównych KPM działania służące rozwiązaniu problemu współfinansowania oświaty przez państwo przybliży realizację celu 1. Budowa miast otwartych i przyjaznych dla wszystkich jego użytkowników oraz – w perspektywicznym ujęciu – celu 2. Podniesienie konkurencyjności i atrakcyjności gospodarczej miast.

4. Wymiar terytorialny (wskazanie wraz z uzasadnieniem)

Problem ograniczonej pomocy psychologicznej dotyczy w największym stopniu miast małych. Natomiast segregacja przestrzenna (w tym segregacja szkolna) dotyczy przede wszystkim miast dużych i metropolii. Tam także najsilniej uwidaczniają się dodatkowe koszty kształcenia (korepetycje, zajęcia pozaszkolne, koszt korzystania z pomocy edukacyjnych)

Priorytet/istotność z punktu widzenia realizacji celu/ów:

Wysoki

5. Powiązanie z kierunkiem/kierunkami działań w ramach modelu odpowiedzialnej urbanizacji:

Wyzwanie powiązane jest z kierunkiem działań określonych w modelu odpowiedzialnej urbanizacji jako miasto sprawiedliwe, wskazujące na wyrównywanie szans rozwojowych.

6. Odniesienia do diagnoz, dodatkowe materiały źródłowe, literatura:

Koszty edukacji ponadgimnazjalnej i policealnej - raport, IBE 2013

Koszty edukacji ponadgimnazjalnej i policealnej, IBE 2013

7. Powiązane akty prawne:

Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w danym roku

8. Powiązanie wyzwania z globalnymi i europejskimi wyzwaniami rozwoju, w tym z realizacją celów zrównoważonego rozwoju ONZ (SDG):

Wyzwanie odpowiada celom określonym min. w Celach zrównoważonego rozwoju ONZ, w tym:

Cel 4: Zapewnić wszystkim edukację wysokiej jakości oraz promować uczenie się przez całe życie, w tym min.

zadanie 4.5 Do 2030 roku wyeliminować nierówność płci w edukacji i zapewnić równy dostęp do edukacji na wszystkich poziomach oraz do szkoleń zawodowych dla najślabszych grup, w tym dla osób niepełnosprawnych, ludności rdzennej oraz dla dzieci w trudnej sytuacji.

Zadanie 4.A Tworzyć nowe i poprawić stan istniejących już placówek edukacyjnych, które powinny uwzględniać potrzeby dzieci, osób niepełnosprawnych, zarówno chłopców, jak i dziewcząt, a także zapewnić bezpieczne, wolne od przemocy, inkluzywne i produktywne środowisko nauczania dla wszystkich.

Wyzwanie odpowiada zasadom Europejskiego filaru praw socjalnych, Rozdział I: Równość szans i dostęp do zatrudnienia

Zasada 1. Kształcenie, szkolenie i uczenie się przez całe życie

Każdy ma prawo do edukacji włączającej, charakteryzującej się dobrą jakością, szkoleń i uczenia się przez całe życie w celu utrzymania i nabywania umiejętności, które pozwolą mu w pełni uczestniczyć w życiu społeczeństwa i skutecznie radzić sobie ze zmianami na rynku pracy.